

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610 - 12270333
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

16 Nisan 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından Bakanlığımıza yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat ZURUM
Bakan

EK:

-Liste ve Ekleri (1 Takım)

7/19287

GK 48

**TRABZON MİLLETVEKİLİ
SAYIN AV. SİBEL SUİÇMEZ'İN
TBMM 7/19287 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLAR**

SORULAR

Trabzon'un Araklı ilçesi Taşönü Mahallesi'nde yaklaşık 4 yıl önce faaliyete başlayan Katı Atık Entegre ve Bertaraf Tesisi, bölge halkının yaşam kalitesini ciddi şekilde olumsuz etkilemektedir. Mahalle sakinleri, tesisin neden olduğu kötü koku, çevre kirliliği ve sağlık sorunları nedeniyle defalarca protesto eylemleri düzenlemiş; kokunun dayanılmaz boyutlara ulaştığını ve halkın sağlığının tehdit altında olduğunu belirterek yetkilileri göreve çağırmıştır.

Bölge halkı, tesisten yayılan kötü kokular nedeniyle evlerinde pencerelerini açamadıklarını, dışarıda maske takmadan duramadıklarını, tarım faaliyetlerinin olumsuz etkilendiğini, su kaynaklarına atık su sızıntılarının olması ve martıların tesis etrafındaki atıkları bölgeye taşıması nedeniyle sağlıklarının ciddi şekilde tehdit altında olduğunu ifade etmektedir. Çocuklar ve yaşlılar başta olmak üzere birçok vatandaşımız solunum yolu rahatsızlıkları yaşamaktadır. Ayrıca, tesisin atıklarının zaman zaman dereye bırakıldığı ve bu durumun su kaynaklarında kirliliğe yol açtığı iddiaları mevcuttur. Tarım arazilerinde verim düşüşleri yaşanmakta, çiftçilerimiz maddi kayıplarla karşı karşıya kalmaktadır.

Arsin ve Araklı ilçelerimizi yaşanamayacak hale getiren bu tesisin işletmesinin durdurulması yönünde halkımızın talepleri vardır.

Buna göre;

- 1- Taşönü Katı Atık Bertaraf Tesisi'nin işletme faaliyetleri, çevre mevzuatına ve izinlerine uygun mudur?
- 2- Taşönü Katı Atık Bertaraf Tesisi'nin faaliyetleriyle ilgili son 4 yıl içinde Bakanlığınız tarafından kaç denetim gerçekleştirilmiştir? Bu denetimlerin sonucunda firmaya idari bir yaptırım uygulanmış mıdır ve para cezası verilmiş midir? Ceza kesilmişse, cezaların miktarı nedir?
- 3- Tesisin atıklarının dereye bırakıldığı ve bu nedenle su kirliliğine yol açtığı iddiaları doğru mudur? Bu konuda herhangi bir inceleme veya soruşturma başlatılmış mıdır?
- 4- Tesisin neden olduğu kötü koku ve çevre kirliliği sorunlarının giderilmesi için hangi önlemler alınmıştır? Bu sorunları çözümüne yönelik somut adımlar atılmış mıdır?
- 5- Tesisin bölge halkının sağlığına ve çevreye olan olumsuz etkileri hakkında Bakanlığınızın bir raporu veya çalışması var mıdır? Varsa bu çalışmanın sonuçları nelerdir?
- 6- Bölge halkının sağlık sorunları yaşadığı göz önüne alındığında, Bakanlığınız veya Sağlık Bakanlığı tarafından bir sağlık taraması veya araştırma yapılmış mıdır?

- 7- Tesisin çevredeki tarım alanlarına ve ürünlere olumsuz etkileri tespit edilmiş midir?
- 8- Çiftçilerimizin uğradığı maddi kayıpların tazmini için bir çalışma yapılacak mıdır?
- 9- Sorunun çözümü için yerel yönetimlerle işbirliği yapılmakta mıdır? Belediyelerin talepleri ve önerileri dikkate alınmakta mıdır?
- 10- Tesisin mevcut yerinden taşınması veya teknolojik iyileştirmeler yapılarak olumsuz etkilerinin ortadan kaldırılması planlanmakta mıdır? Bu konuda bir çalışma veya proje var mıdır?
- 11- Bölge halkının defalarca düzenlediği protesto eylemleri ve talepleri Bakanlığınız tarafından dikkate alınmakta mıdır? Bölge halkının taleplerine uygun olarak, uzun vadeli ve kalıcı çözümler üretilmesi planlanmakta mıdır? Planlanmaktaysa bunlar nelerdir?
- 12- Tesisin sözleşmeye uygun işletilip işletilmediği konusunda Bakanlığınızın bir tespiti var mıdır? Varsa bu tespit sonucunda ilgili firmayla kaç görüşme yaptınız?
- 13- Araklı'da duruma tepki gösteren derneklerle veya vatandaşlarla bir toplantınız oldu mu?
- 14- 1 Ekim 2024 tarihinde yapılan protestoda Araklı Belediye Başkanı sorunu 1 Kasım'a kadar çözme sözü vererek protestoculara söz vermiştir. Bu tarih geçmesine rağmen sorun çözülmemiştir. Araklı Belediye Başkanı, bu konuda sizinle görülmüş müdür? Görüşmüşse, ilçenin önemli sorunun çözümünü Bakanlığınız hangi sebeple sağlamamıştır?

CEVAPLAR

Taşönü Katı Atık Bertaraf Tesisinin 17.03.2022 tarihli Çevre İzin ve Lisans Belgesi bulunmaktadır. Taşönü Katı Atık Bertaraf Tesisine 29.11.2020 yılından bugüne kadar Bakanlığımız merkez ve taşra teknik personellerince 56 denetim yapılmış, yapılan denetimler sonucunda 1.033.745 TL idari para cezası uygulanmıştır.

Trabzon Büyükşehir Belediye Başkanlığı'ndan alınan bilgide;

Trabzon ve Rize İli'ne ait katı atıkların bertarafı için 27.10.1997 tarih ve 97/10183 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile Trabzon ve Rize İlleri Yerel Yönetimleri Katı Atık Tesisleri Yapma ve İşletme Birliği (TRABRİKAB) kurulduğu ve birlik tarafından yapılan inceleme neticesinde; 3996 sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanun kapsamında Yap-İşlet-Devret Modeli'ne göre ihale edilerek yapımı gerçekleştirilen Araklı Entegre Katı Atık Değerlendirme ve Bertaraf Tesisleri ile ilgili olarak ülkemiz mevzuatının öngördüğü şekilde fizibilite, kurum görüş yazıları, Ekonomik Yapılabilirlik Etüt Raporları ile ÇED Raporu hazırlandığı ve Evra Enerji Anonim Şirketi tarafından kurulumu gerçekleştirilerek 2020 yılından itibaren çalışmaya devam edildiği, tesisin işletme faaliyetlerinin çevre mevzuatına ve izinlerine uygun olduğu, tesisin işleyişi ile ilgili olarak ölçüm ve analiz sonuçları ile tesisin ilgili mevzuata uygun olarak işletildiğine ilişkin ÇED Olumlu Belgesi, Tesis İşletme Planı, Mekanik Ayırma Tesisleri ve 2. Sınıf Düzenli Depolama Sahası Onay Belgeleri, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından verilen Çevre İzin ve Lisans Belgesi ile Sızıntı Suyu Arıtma Tesisleri Onay Belgesi ve Arıtma Tesisleri Çıkış Suyu Analiz Belgeleri'nin bulunduğu,

Tesis atıklarının dereye bırakıldığı ve bu nedenle su kirliliğine yol açtığı iddialarının doğru olmadığı, Katı Atık Değerlendirme ve Bertaraf Tesisi bünyesinde oluşan tüm atık suların (insani tüketim, ünitelerde oluşan atık sular ve depolama sahası sızıntı suları) 375 m³/gün kapasiteli İleri Biyolojik Atıksu Arıtma Tesisi'ne kapalı sistem kanalizasyon hattıyla alındığı ve arıtılarak mevzuat limit değerlerinin altında alıcı ortama deşarj edildiği ve tesiste ayda bir Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği kapsamında Atıksu Arıtma Tesisi çıkış suyundan numune alınarak analiz sonuçlarının Entegre Çevre Bilgi Sistemine girildiği ayrıca Trabzon Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü'ne gönderildiği, tesis bünyesinde oluşan bütün atık suların arıtma tesisine alındığı, çevrede bulunan yüzeysel su kanallarına bilerek yapılan herhangi bir deşarj durumu olmayıp geçmiş dönemlerde tesiste bulunan sızıntı suyu toplama kanallarında oluşan arızadan dolayı tesisin alt kotunda bulunan dereye yağmur suları ile karışık çöp sızıntı suyu akışının tespit edildiği ve gerekli önlemlerin alınarak sorunun giderildiği ve konu ile ilgili olarak vatandaş tarafından Araklı Belediye Başkanlığı'na şikâyetlerin yapıldığı ve Belediye Zabıta Ekipleri tarafından tutanak tutulduğu, tesis işletme firması tarafından ise gerekli önlemlerin alınarak sorunun çözüldüğü, bugün itibarıyla böyle bir durumun söz konusu olmadığı, tesis bünyesinde atık su ile ilgili olarak gerekli denetimlerin İl Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Müdürlüğü tarafından yapıldığı ve Müdürlük nezaretinde alınan atık su numunelerinin akredite laboratuvarlarda düzenli olarak ölçümlerinin yapıldığı, gerek tesisteki atık su arıtma tesisi gerekse tesisin çevresinde bulunan gözlem kuyularından alınan su numunelerinin analiz sonuçlarına göre herhangi bir olumsuz durumla karşılaşılmadığı, tesis bünyesinde oluşan atık suların arıtılmadan deşarj edilmesi gibi bir durumun söz konusu olmadığı ve arıtma tesisinin gerek kapasitesi gerekse teknolojisinin tesiste oluşan atık suların tamamının arıtılması için dizayn edilmiş olduğu atık su arıtma tesisinde arıtılan atık suların Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliği standartlarını sağlayacak şekilde deşarj edildiği,

Tesisten kaynaklı olarak oluşan kokunun önlenmesi için düzenli depolama sahasının devamlı olarak toprak örtü ile kapatıldığı ayrıca düzenli depolama sahasından çıkan metan gazının toplanarak flair sisteminde yakıldığı ve kötü koku oluşumunun engellendiği,

Tesisin mevcut yerinden taşınmasının mümkün olmadığı ve birlik tarafından tesisin sorunsuz ve çevre ile insan sağlığına karşı herhangi bir olumsuzluk oluşturmadan işletilmesi için teknolojik iyileştirme yapılması konusunda gerekli çalışmaların başlatıldığı, yapılması planlanan teknolojik iyileştirmelerin 2025 yılı içerisinde tamamlanarak tesisin sorunsuz bir şekilde çalışması için birlik yönetimi ve firma yetkilileri ile toplantıların gerçekleştirilerek kararların alındığı belirtilmiştir.